

ब्रह्मकुलम् ।

॥ अथ श्रीगणेशस्तोत्रम् ॥

མེད་ཀྱི་ལུ་ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟར་།

འགོ་བརྒྱུད།

ཡོ་རབས་དགུ་བརྒྱུ་བའི་མཚུག་ལ་དེ་ཅག་གོགས་མོ་འགས་
ལྟན་ཏུ་ལྟན་ཆེན་དེ་བ་ཅིག་བཟོ་བར་སྟ་གོན་བྱས་ཆུང་མོད།
སྐབས་དེར་འགོ་ལྟན་གོགས་ཀྱིས་མང་པོ་ཞིག་གི་དབང་གིས་
དམིགས་འདུན་དེ་མ་འགྲུབ་པར་བྱས།

ཉེ་ལམ་ཐངས་ཤིག་གོགས་མོས་ཁ་པར་བཏང་ཡོང་སྟེ་ཕན་
ཚུན་ལ་བ་ཐིང་བྱེད་སྐབས་དོན་དེ་ཡང་བསྐྱར་སྤྱང་བྱུང་། ཁོང་
མོས་དེ་ཅག་སྤར་གྱི་བྱུན་མོང་གི་དམིགས་ལྷུ་ལ་ལམ་འདོད་དོན་དེ་
ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ན་ཟེར་བའི་དགོངས་འཆར་བཏོན་ཅིང་བདག་
ལ་འགན་འཁུན་འདི་བཅོལ་བ་དང་སྟེ་ཞབས་Chris walter དང་
མཐུན་ལྟན་མ་སྟོ་བཟང་ཆོས་སྟོན་ནམ་གཉིས་ནས་ལྟག་བསམ་གྱི་
ཚུག་བྱང་རིང་ཏུ་བརྒྱུད་ཏེ་དེ་བ་འདི་པར་སྐྱོན་བྱེད་པར་མཐུན་
ཀྱིན་སྒྱུར་རྒྱུ་ཞལ་འཆེས་གནང་བར་བཞེན། ངས་ཀྱང་རང་ཉིད་
ཀྱི་ཆོས་བཟུས་པར་སྐྱོན་བྱེད་རྒྱུ་འཆར་གཞི་བཏང་སྟེ་ལས་ཀ་
འདི་འི་མགོ་མཚུག་བར་གསུམ་འགན་ཏུ་འཁུར་རྒྱ་ཁས་སྒྲུབ་པ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ལས་སྒྲུལ་མོ་ཞིག་གམ་དཔྱད་མ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱིར་བཏང་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ན་བྱུང་མེད་སྟུག་གོགས་པ་མང་པོ་
འདུག་ན་འང་རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྱུད་དེ་ས་སྐད་ནལ་མའི་ལམ་
ནས་བཅམས་ཆོས་སྟེལ་མཁན་ཁྱུང་ལ་སྟུལ་ཏུ་བྱུང་བའི་བཅམས་
ཆོས་དེ་བས་ཀྱང་དགོན། དེའི་སྟབས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བོད་ཁམས་
ཡོངས་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོའི་ཆོས་སྒྲིག་ཁང་དང་མི་སྡེར་སོགས་བརྒྱད་
ནས་བྱུང་མེད་ཆོས་པ་པོ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་མཆན་དང་ལས་གནས་འཆོལ་

ཕུད་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་སྒྲག་ཐོག་གམ་ཁ་པར་བརྒྱད་ནས་ཁོང་ཆོ་
སྒོར་ཞིག་ལ་འབྲེལ་གཏུག་བྱུང་བ་ལྟར་བ་མ་ཟད། ཁོང་ནམ་པའི་
བཅམས་ཆོས་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལག་སྟོན་བྱུང་བ་ཡིན།

བྱད་མེད་ཆོས་པ་པོ་ནམ་པས་བསྐྱར་གནང་ཡོང་བའི་
བཅམས་ཆོས་ལྟ་ཆོག་སྟེ་བརྗོད་སྟེང་ཚུགས་འདི་དག་ལ་ཤུགས་ཆེ་
ཤི། ཁོང་ཆོས་སྟན་ངག་གི་ཐབས་ལམ་བརྒྱད་ནས་མི་རིགས་
འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཁྱེད་བལྟས་དང་། ད་ལྟའི་གནས་བབ་དང་མ་
འོངས་པའི་འགན་དབང་ལ་མཚོ་བསམ་བཏང་བ་བརྗོད་བྱར་
བརྒྱུད་ཡོད་པའི་བཅམས་ཆོས་དཔེར་ན་དཔལ་ལྷའི་«གནའ་ཐོའི་
གཏམ་རྒྱུད་»དང་། གཟུངས་བྱུག་སྦྱིད་ཀྱི་«པོ་ཏ་ལའི་བྱ་མིག་»
ལྟ་བུས་མཚོན་ལ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་བརྗོད་ཅིང་ཐོབ་ཐང་
སྤྱང་བའི་བཅམས་ཆོས་དཔེར་ན་ཆོ་རིང་ལྟ་མཚོའི་«པ་ཡུལ་གྱི་
ཤྱགས་མོ་ཆོ་»དང་བདེ་སྦྱིད་སྟོལ་མའི་«འཇམ་སྤྱིང་མཇེས་པའི་
རྒྱ་གཅིག་»ལྟ་བུས་མཚོན་པ་དང་། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་
བཅོག་གིས་ཐེབས་ཤིང་རྒྱད་ལྷན་སྤྱུ་འབྱུར་བའི་རྣང་རྩལ་ལ་མངས་
སེམས་ཆེ་བ་མཚོན་པའི་བཅམས་ཆོས་དཔེར་ན་བདེ་སྦྱིད་སྟོལ་མའི་
«རྩ་ཐང་གི་བཙེ་བ་»དང་སྟོན་མའི་«ཆགས་འཇིག་»ལྟ་བུ།
ཡང་མི་སྤེར་གྱི་ཆེས་ཞིབ་པའི་སེམས་འབྱུ་དང་བཙེ་དུང་གི་ཐོབ་
ཤོར། བྱས་པའི་སྒྲག་བསྐལ་དང་འཛམས་པའི་རེ་སྒྲན་སྟགས་རྒྱག་
པོར་བརྗོད་པའི་བཅམས་ཆོས་དཔེར་ན་གཡུ་ཁྱུན་གྱི་«འདས་
མཚོད་»དང་འཆི་མེད་ཀྱི་«ཨ་ཇོ་ལགས། བྱིད་རང་ལ་མོར་
ཐེབས་ཤོག་»ལྟ་བུ་སྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པ་དག་ཡིན།

ཁོང་ཆོས་སྟན་ངག་གི་མཚོན་སྟབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
སེམས་ཀྱི་ཕ་ཞིང་ཞིབ་པའི་ཆོར་འདུ་ཤུགས་དྲག་པ་དག་གི་ཁ་ཞིང་
ཆེ་བྱ་བརྒྱུད་དེ་བརྗོད་བྱ་ན་མང་རང་རང་གི་སྤང་ཆའི་མཚོན་
སྟབས་བྱུང་པར་བས་ཐུན་སྤྲུལ་ཆོག་པར་གྱིས་ཡོད་པར་དབྱེད་ན་

དུས་རབས་གསར་པའི་ནང་སྤྱི་མ་ཚུ་མཐུན་ཆོའི་ཤེས་རྟོགས་མཐོ་
རུ་རྒྱས་ཤིང་འཛོན་ཐང་ཆེ་རུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་མཆོན་སྟབས་
དེ་ནི་ཉ་ཅང་དག་འཕྲོས་པའི་དོན་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེ་བས་ཐོད་ཀྱི་
བྱད་མེད་ཚུ་ལ་པོ་ནམ་པས་རང་གི་པ་སྐད་ནལ་མས་མཛད་པའི་
སྤྱན་ཚུ་མ་གྱི་དེབ་འདི་བསྒྲིགས་པའི་དམིགས་ལུ་ཡང་།

གཅིག་ནས་དེང་རབས་ཐོད་ཀྱི་ཚུ་མ་རིག་གི་གར་སྤྱོད་སྤྱི་
གཞུང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་པར་སྤྱན་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་པའི་
སྤྱན་ཚུ་མ་གྱི་དེབ་དེབ་ཆར་རྒྱུས་ཀྱི་གཙོ་རྩ་འབྲུག་ན་ཡང་། ཐོད་ཀྱི་
སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ལ་གཞིགས་ན་བྱད་མེད་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་གངས་ཚད་
ད་དུང་ཉ་ཅང་ཁྱུང་ལ་འཆད་ཚུ་མ་གྱི་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་རྒྱས་མཐུན་
དེ་བས་ཀྱང་དགོན་པར་བརྟེན། ད་ལྟོ་ལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བྱད་མེད་
ཚུ་ལ་པོས་བཅམས་གནང་ཡོད་པའི་སྤྱན་དེབ་ཅུང་འབྲས་ཆང་བ་
གཅིག་ཀྱང་ཚུ་མ་སྤྱི་གྲུ་ཡོད་པ་མཛོང་ལམ་དུ་མ་གྱུར་པས།
ཐོད་ཀྱི་ཚུ་མ་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལ་མེད་པའི་སྤྱི་ཆ་སྤྱི་ཐུབ་པ་བྱུང་
ན་སྤྱི་མ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་པ་དང་། གཉིས་སྤྱི་བྱད་མེད་ཆོའི་བསམ་སྤྱོ་
སྤྱི་ལ་རྒྱན་གྱི་ལྷ་བ་རན་པའི་འཆིང་བ་ལས་འགྲོ་ལ་ཞིང་སྤྱོད་པ་
ཆར་བསྐྱེད་སྤྱི་ལ་ཕྱག་དུ་བབས་པའི་འགན་འཁུན་དང་ལེན་བྱས་ཏེ་
དུས་རབས་ཀྱི་འབྲུག་ཚོད་ནང་ཞུགས་ཐོད་པ། རྒྱུ་སྤྱོད་པ་
བྱད་མེད་ཚུ་ལ་པོས་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་རྒྱས་ཕྱགས་འདོན་པར་འཁོད་
སྤྱོད་གཏོང་བ། གསུམ་དུ་གསར་ཚུ་མ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་བཞིན་
པའི་སྤྱོད་མ་བྱ་མོ་ནམས་སྤྱི་མཐུན་དུ་རང་ལ་ཡོད་ཆེས་ཀྱིས་ཚུ་
འཁྱི་བྱེད་པར་སྤྱོད་ཕྱག་གཏོང་ཞིང་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་
དམིགས་འདུན་ལ་བབྱང་སྤྱི་ཕྱགས་མོ་དང་དེད་གཉིས་ལ་གཞན་
ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་རང་གིས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་རང་རའི་སྤྱི་མ་ཚུ་མཐུན་
ནམ་པར་ཡར་སྤྱོད་དང་སྤྱི་ལྱི་ལྱི་ལས་འཆར་འདི་
བཟོས་པ་ཡིན།

ཚུམ་གྱི་གོ་རིམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོ་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་ནས།
 གཞི་བཟུངས་པའི་དཔྱད་པ་ལྟར་འཆར་ལྟར་བཅའ་སྟོན་གྱི་བཟང་པོ་
 ལྟར་བསྒྲིགས་པ་མིན་པར་སྒྲོ་བ་བྱས་པའི་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་རྩོམ་ཅིང་
 གྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རིམ་བཟུངས་པ་ཡིན་ཅིང་། འགའ་ཞིག་
 ཚུམ་པ་པོ་ཟེན་གཞིན་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་ནས་ཡོད་ཅིང་ཡིན།
 དེ་མིན་དུང་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་ལྟར་ལྟར་བཟུངས་སྒྲོ་བ་ལ་འདྲ་
 པར་དང་བཅས་བཞུགས་ཅིང་དེ་ནས་ཁོང་ཚུམ་པའི་རང་རང་གསུང་
 ཚུམ་གྱི་ལས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་བཟུངས་སྒྲོ་བ་ཚུམ་པའི་བའི་འཆར་ལྟར་
 ངམ་སྒྲོ་བ་ཚུམ་པའི་བའི་ལས་ཀྱི་བཞུགས་ཡོད་ལ། རྩོམ་སྒྲུ་གྲངས་ཚད་མི་
 འདྲ་བའི་བཅའ་སྟོན་ཚུམ་པའི་བཞུགས་ཡོད། མཐར་ཐུག་ལ་བའི་
 བའི་སྒྲོ་བ་སྒྲུ་དཔྱད་པ་ཅན་མཁྱིན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཚུམ་
 པ་པོ་མཁས་ཅན་གསུང་རིམ་འབྲེང་བ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་པའི་སྒྲོ་བ་
 འདུན་དང་བཅས།

2004 ལོ་ཟླ་ 10 པར།

དཔལ་ལོ་ནས།

Foreword

by Lauran R. Hartley

The publication of *Bzho lung* is historical as it is the first anthology devoted to Tibetan women's writing ever published in any language. While several of the women included here have authored individual collections of poetry, the current project represents a collective effort by Tibetan women from diverse locales throughout the People's Republic of China, and in countries abroad. Though their life-experiences may differ, the medium of expression these writers share enables their meaningful exchange in the cultural space created by this important volume.

It is no coincidence that these writers are more or less of the same age. They represent the first generation of Tibetan women with literary skills on a broad scale. The professional lives they lead is also evidence of a changed society. Among them we find editors, teachers, county-level officials, and several have earned their M. A. degrees. When the editors of *Bzho lung* provided me with a list of the contributors, I was surprised to see that I have personally met more than half of the poets included here. Their professional demeanor and commitment to writing can serve as inspiration to us all. Many women writers in the West are still trying to overcome

this psychological hurdle; that is, to take their craft seriously and to safeguard the time needed to hone their skills and create. If one has also chosen the family-path, as many of these Tibetan women have, there is the added challenge of juggling home and work. Surely, this dilemma remains one of the greatest unresolved issues for those advocating women's rights.

I raise these seemingly tangential issues as they touch on another important contribution of this book, which is to offer courage to young female writers to persevere and to develop their writing skills with care. While the poems and essays of Tibetan female students often appear in feature columns such as "Grassland of Dancing Fawns," older female writers are still dismally scarce.

As I started to write this foreword, I briefly surveyed two major Tibetan literary journals (*Tibetan Literature and Art* and *Light Rain*) in order to document how the number of women writers has grown over the past twenty years. To my dismay, I discovered that the average number of women writers per issue had remained exactly the same from 1984 to 1994, and from 1994 to 2004. The ratio? Approximately 1 out of 22. It is rare to find more than one woman contributor in any table of contents, and female-authored fiction in these two journals is almost nil. Perhaps the numbers would be more encouraging if we were to look at smaller regional journals – a subject worthy of closer study.

One reason for the lack of female contributors is that editors seem to save their works in order to publish them every couple of

years or so in a special column devoted to women's writing, e. g. , "Song of the Finch" in *Light Rain*, no. 1 (2002). I am of two minds when I see such columns in these magazines. Why single women writers out in what resembles a "student's corner?" Wouldn't it be better to incorporate women with the other contributors?

We might ask the same question of this volume: Why is it necessary to have a Tibetan women's anthology? I could imagine the protests that might arise if there were an exclusionary "Anthology of Male Tibetan Writers." I think we should appreciate the publication of *Bzho lung*, not as a "Women's Corner," but as testimony or celebration of a societal coming of age and, above all, as recognition of the need to take Tibetan women's writing seriously, to take the work of all women seriously.

Finally, these women writers draw on lives of rich experience. While the poets in this volume address the personal and social experiences of being a woman, they also discuss a range of other topics, for their world of experience has widened. May such opportunities continue to open for their younger sisters and lend depth to their content in the years to come.

Lauran R. Hartley received her Ph. D. in Tibetan Studies at Indiana University in 2003. She has taught Tibetan Literature at her alma mater, as well as Columbia University.

ཐོན་འབྲུག་གཏམ།

ཨ་ཟེན།

དབང་དུ་སྒྲིག་ཡིག་གང་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཡང་བོད་མོའི་སྐྱོན་ཚྭ་ཚྭ་སྤྲོས་པ་བསྒྲིགས་བྱས་མེད་སྟབས། 《བཞོ་ཡུང་》
དཔེ་སྐྱོན་བྱེད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྲོད་དང་ཕྱན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཤད་དེ་ནང་ལ་རྒྱུད་པའི་བོད་མོ་འགའ་ཤེས་རང་
རང་གི་སྐྱོན་ཚྭ་ཚྭ་སྤྲོས་པ་བསྒྲིགས་པའི་བརྟོན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ད་ཐེངས་ཀྱི་དེ་བཤད་འདི་ནི་ཁྱེད་མོའི་བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་
ཀྱུ་མང་པོ་དང་ཐུན་ཀྱུ་ལྟ་ཡན་ཡོད་པའི་བོད་མོ་གང་མང་ཞིག་གི་སྐྱོན་ཚྭ་ཚྭ་སྤྲོས་པ་བསྒྲིགས་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་
ཚོའི་མི་ཚེའི་ཉམས་སྤྱོད་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཚོགས་ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་ཚོས་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་ཅིག་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད་སྟབས།
ཁོང་ཚོས་རིག་གནས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ (དེ་བཤད་དེ་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ།

བྱུང་མེད་ཚྭ་མ་པོ་འདི་དག་པལ་ཆེར་ལོ་མཉམ་ཡིན་པ་ནི་སྟེས་དབང་ཞིག་མིན། ཁོང་ཚོ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་
ལ་དུས་གཅིག་དུ་ཚྭ་མ་ཚལ་ཅན་གྱི་བྱུང་མེད་ཚྭ་མ་པོ་གང་ས་འབོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་མི་རབས་དང་པོ་དེའི་ཆབ་མཆོན་
ཡིན། བྱུང་མེད་ཚྭ་མ་པོ་འདི་དག་གིས་ལས་གནས་གལ་ཆེན་དག་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་
བའི་མཆོན་ཉམས་ཡིན། ཚྭ་མ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཚྭ་མ་སྤྲོས་པ་དང་། དགེ་ཆན། རྩོད་རིམ་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ཏཱ་ཨོ་ཏི་(M. A.) ཡོན་ཚད་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་ཐོབ་པ་ཡང་ཁ་ཤས་ཡོད།

《བཞོ་ཡུང་》གི་ཚྭ་མ་སྤྲོས་པས་ཕན་ལ་དེ་བཤད་དེ་ནང་གི་ཚྭ་མ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོག་ནང་དུས། དེ་དག་ལས་
མང་ཆེ་བ་དང་རང་དང་དངོས་འཕྲད་བྱུང་ཕྱིར་བ་ཡིན་པ་དེ་དང་རང་གི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས། ཁོང་ཚོའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལམ་དང་ཚྭ་མ་གྱི་ལས་ལ་ཕྱེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་རྒྱུ་དེས་ང་ཚོ་ཆང་མར་སྐལ་མ་ཐེགས་ཐུབ། ཐ་ན་ཅུ་ལྷིང་གི་བྱུང་མེད་
ཚྭ་མ་པོ་མང་པོས་ཀྱང་ད་དུང་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ལ་གཞོང་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་ཁོང་ཚོ་རང་གི་ཚྭ་མ་

ལས་ལག་ཞེས་པ་དང་ཚུལ་ལྟར་སྤྲོད་པར་དགོས་པའི་དུས་ཚིག་གཅེས་འཛིན་བྱེད་དཀའ་བ་དེ་ཡིན།
དེ་བའི་དེ་ནང་གི་བྱུང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་འགའ་ཤས་ལྟར་ན། གལ་སྲིད་བྱུང་མེད་ཅིག་ཚུལ་ལས་ཀྱི་སྐྱེང་ལ་ཁྱིམ་ཐབ་ཀྱི་
ལམ་དུ་ཞུགས་ན་དེས་ཁྱིམ་ཆང་དང་ཆེད་ལས་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཚིག་ནས་མོས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས།
ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ། དཀའ་ངལ་འདི་ནི་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་ཡང་སེལ་
ཐུབ་ཅིང།

ངས་སྐབས་དོན་ལ་མི་འདུག་པའི་དོན་དག་འདི་དག་སྒྲིང་དོན་ནི། འདི་དག་གིས་དེ་བའི་དེའི་རྗེས་འབྲས་གལ་
ཆེན་ཞིག་སྟོན་ཏེ། དེ་ནི་བྱུང་མེད་གཞན་གྱིས་ཚུལ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཚུལ་ལས་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་ཡར་རྒྱས་
སྤྲོད་པར་བསྐུལ་ལོ། བྱུང་མེད་སྒྲོབ་མའི་སྟོན་ཚུལ་དང་ལྟག་ཚུལ་རྣམས་“ཤེད་ཅེན་པའི་སྤང་ཐང་”ཟེར་བ་ལྟ་
བུའི་ལོ་ཆོད་དུ་རྒྱུན་དུ་ཐོན་པ་ཡང་། བྱུང་མེད་དར་མའི་ཚུལ་པ་པོ་ནི་རྟ་ཅང་དཀོན་པར་སྤང་དོ།

ངས་སྟོན་འགྲོའི་གཏམ་འདི་འབྲི་འགོ་འདུག་སྐབས། འདས་པའི་ལོ་ནི་ཤུའི་ནང་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོའི་
གངས་ཀ་འཕེལ་ཆད་ཤེས་ཆེད། བོད་ཡིག་གི་ཚུལ་རིག་དུས་དེ་བའི་གཞུང་ཅན་(《བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚུལ་》དང་《སྤང་
ཆར་》)གཉིས་ལ་གངས་བཤེར་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩་དང་༡༩༨༠ལོ།
༡༩༨༡ལོ་བཅས་ཀྱི་ལོ་དེའི་དུས་དེ་བའི་དོན་ཐེངས་དེའི་སྐྱེང་ལ་ཐོན་པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོའི་ཆ་སྟོན་ཀྱི་གངས་ཀ་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནོ། དེ་ནི་ཚུལ་པ་པོ་གངས་ཉེར་གཉིས་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོ་གཅིག་ཁོན་འབྱུང་།
དུས་དེ་བའི་གཉིས་ལས་འདོན་ཐེངས་གང་རུང་ཞིག་གི་དཀར་ཆག་དུ་བྱུང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་གཅིག་ལས་མང་བ་མཐོང་རྒྱ་
རྟ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན། དུས་དེ་བའི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་སྤང་ཐང་དང་སྤང་འབྲིང་གིས་
བཅད་ནི་སྐྱེང་པ་མིན་ཅམ་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན་ས་གནས་ཀྱི་དུས་དེ་བའི་འགྲེམས་རྒྱ་རྒྱུང་བ་དག་དུ་བྱུང་མེད་ཚུལ་པ་པོའི་
གངས་ཀ་རྩེད་ཅམ་འཕར་ལས་ཆེ་བ་དེ་ནི་ཞིབ་འདུག་ཞིབ་པ་བྱེད་རིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

དུས་དེ་བའི་དཀར་ཆག་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གངས་ལྟར་དོན་གཅིག་ནི། ཚུལ་སྒྲིག་པས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་རྣམས་

བསགས་ནས་ལོ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་དམིགས་བསམ་ལྱིལ་ཚན་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་ཡང་《སྤང་ཆར》(༡༠༠༡/༡) གྱི་ནང་
 ཏུ་“འཛེལ་མོདི་གེ་འགྱུར་”ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ལེ་ཚན་ཞིག་ལ་ཉར་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ། རས་བྱང་མེད་ཀྱི་ལེ་ཚན་ཅན་གྱི་དུས་
 དེབ་མཐོང་དུས་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་མེད་ཁོ་ནའི་རྩམ་པ་པོ་
 འོག་ས་སུ་བྱུང་ནས་“སློབ་རའི་སྤྱ་སྤྱ” ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསམ་ལྱིལ་ཚན་ཞིག་ཏུ་འཛོག་དགོས། བྱང་མེད་ཀྱི་
 རྩམ་པ་པོ་འོག་ས་སུ་བྱུང་བར་རྩམ་པ་པོ་གཞན་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེལ་ན་མི་འོག་ས་སམ།

འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་དྲི་བ་དེ་བའདི་ལ་ཡང་དྲིས་ཆོག་པ་ཡིན། དམིགས་བསམ་ལྱིས་བྱང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྩམ་
 རྒྱུ་ས་བསྐྱེགས་ཤིག་དགོས་དོན་གང་ཡིན། གལ་སྲིད་སྟེས་པ་གཅིག་ལུ་འི་“སྐྱེ་རྩམ་འོག་ས་བསྐྱེགས་”ཤིག་བཏོན་པ་
 ཡིན་ན་དེ་ལ་(བྱང་མེད་ཀྱིས་) རོ་རྟོ་ཕྱེད་ལས་ཆེ་སྟམ། རས་བྱུས་ནང་ཆོས་《བཞོ་ལུང་》ལ་བརྩི་མཐོང་བྱེད་འོས་
 ཏེ། དེ་ནི་“བྱང་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་ཚན་”ལྟ་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པར། བོད་མོའི་རྩམ་རིག་ན་ཆོད་ལོན་པའི་དཔང་ཉག་ས་
 ཤིག་ཡིན་པའི་ཆན་བརྩི་མཐོང་བྱེད་འོས། དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཀྱང་《བཞོ་ལུང་》ནི་བོད་མོའི་རྩམ་ལྷིག་ལ་མཐོང་ཆེན་
 དང་། དེ་བཞིན་ར་ཆོ་བྱང་མེད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་མཆོད་ཉག་ས་ཤིག་ཡིན།

མཐུག་མཐུར། བྱང་མེད་རྩམ་པ་པོ་དེ་དག་གི་བརྩམས་ཆོས་རྣམས་མི་ཆེད་ཉམས་ལྷོང་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་ལས་
 ཐོན་པ་ཞིག་རེད། དེ་བའདི་དེ་ནང་གི་སྐྱེ་རྩམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་ཚན་ས་དང་སྟེར་གྱི་ཉམས་ལྷོང་སྐྱ་ཆོག་ས་
 ཁོང་ཆོད་སྐྱེ་རྩམ་པ་ཏུ་བྱིས་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་སུ། ཁོང་ཆོད་མི་ཆེད་ཉམས་ལྷོང་རྒྱ་སྐྱེད་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་བརྟེན་
 གཞི་གཞན་པ་ཡང་བྱིས་ཡོད། ཁོང་ཆོད་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཙུང་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལུ་མཐུད་དུ་ཉམས་ལྷོང་རྒྱ་སྐྱེད་
 ཡོང་བ་དང་བརྟེན་གཞི་གཏིང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བར་སྟོན།

(Lauran R. Hartley ནི་༡༠༠༡ལོར་ཨིན་ཏི་ཡ་ན་སློབ་ཤྱ་ཆེན་མོ་(Indiana University)ལ་པའོ་ཏིའི་(Ph.D)མཆན་བཏགས་སྤངས། ཨ་ཕྱིར་ཨིན་ཏི་ཡ་ན་སློབ་ཤྱ་
 ཆེན་མོ་དང་ཁོང་གྱི་ཁེའུ་ཡོག་ན་ཡོད་པའི་ཀོ་ལུམ་སྤྱི་ཡ་སློབ་ཤྱ་ཆེན་མོ་(Columbia University)གཞིས་ལ་བོད་ཀྱི་རྩམ་རིག་དཔེ་བྱིད་བྱས།)

Preface

by Losang Rabgey

This volume is an exceptional glimpse into a cross section of contemporary writing by Tibetan women from across the plateau. Some of the writers are established and published elsewhere while others are newer. All the women are writing in Tibetan. The aim of focusing on women authors is not to separate them out and, therefore, to diminish women's writing relative to Tibetan literature generally. Rather, given the current gender context in much of Tibetan society, a collection of women's writing serves to remind readers in Tibet, and elsewhere, that Tibetan women are vital literary actors contributing to the growing body of contemporary Tibetan writing. While writing by women firmly has its equal place in the larger canon, it is hoped that this collection will also inspire more Tibetan women to engage in literature and to allow readers a better understanding of their voices and views.

བོད་རིགས་བྱང་མེད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྒྱུ་།

ཆོ་བ་མཐོང་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྒྱུ་།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་པ་ཡིན་ན། ས་མཐོང་བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་བཙུངས་པའི་དེང་རབས་བཙུངས་ཆོས་ལྷ་
མང་ཞིག་མཐོང་བྱུང་གི་རེད། ལྷ་ག་དོན་བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་ཁ་ཤས་སྒྲོད་གསུམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ནི། ཁོང་ཆོས་བཙུངས་
པའི་སྐབས་ཚུལ་ཀྱིས་གང་སར་བྱུང་ཡོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་རེད། དེ་དག་ནང་ནས་ཚུལ་པ་པོ་ཁ་ཤས་གསུམ་དུ་ཐོན་པའི་སྐབས་
གསུམ་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་དེ་དག་གིས་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་ཚུལ་པ་པོ་བྱས་ཡོད། ང་ཆོས་འདིར་ཆེད་
མངས་བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོའི་སྐབས་ཚུལ་ཀྱིས་བྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོང་ཆོ་དང་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་པ་པོ་
དག་ཐ་དང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མིགས་ལུ་ཡིན་ལ། ཁོང་ཆོའི་སྐབས་གསུམ་དུ་གཏོང་ཆེད་ཀྱང་གལ་ཡིན། དེང་སང་
བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོགས་ནང་སྐྱེས་པ་དང་བྱང་མེད་ཀྱི་གནས་བབ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་སྐབས་སྟེ། བྱང་མེད་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་
འབྱིབས་པའི་ཚུལ་ཡིག་ངས་ཅན་ཞིག་བཟུ་རུབ་བྱས་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་པོ་ཆང་མར་བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་ཡང་ད་
ཅང་གལ་ཆེ་ལ། ཁོང་ཆོས་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱང་ད་ཅང་ཆེན་པོ་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད་པར་དུན་སྐུལ་གཏོང་བྱུང་ངས་དང་།
བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ལུ་འདི་ནང་བྱང་མེད་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གནས་བབ་ངས་ཅན་ཐོན་ཡོད་པ་མཆོན་བྱུང་། མདོར་ན་
དེ་ལ་འདི་ལྟར་སྐྱེས་སྐྱེས་བྱུང་དོན་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོ་ཆང་མའི་སེམས་ཀྱིས་ཆེ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་འདྲུག་དང་།
བྱང་མེད་ཚུལ་པ་པོའི་སྐད་སྒྲ་དང་ལྟ་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་མེད་ལེགས་པར་ཤེས་བྱུང་པའི་ཆེད་དུ་འདྲུག་ཡོད་ན།

2005ལོའི་ཟླ2པར།

དཀར་ཆག

- འཛོམས་པ། དཔལ་ལོ། (1)
 རྒྱ་འཛོམས་གཏམ། ལོ་རེ། (8)
 བད་ཤིགས་པའ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཤིག་རྒྱུ། རྒྱ་བཟང་དར་ཀྱས། (10)

དཔལ་ལོ།

- ཚམ་ཤེས། (3)
 ཁབྱང་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཁག་བཞི། (4)
 མོག་མའི་འདུ་ཤེས། (6)
 གནའ་པོའི་གཏམ་རྒྱུ། (7)
 རྒྱུང་གཏམ། (10)
 མོག་མའི་བཅེ་དུང་། (11)
 རྒྱུ་ཤིགས། (12)
 གངས་ལྷ་མེད་ཀྱི་གཏམ། (14)
 རྒྱུ་པ། (16)

བདེ་ལྗོངས་ལོ་རེ།

- རྒྱ་མོ་ལོ་རེ་ལྗོངས་ལོ་རེ།
 —རྒྱུ་མའི་ཐེན་ཐེན། (19)

ལོ་ཐོ་བཅེ་བའི་ཞགས་ཐག

—ཨ་མའི་ཟིན་ཟིན། (24)

འཇམ་གླིང་མཛོལ་པའི་རྒྱན་གཅིག (32)

ཐོག་མའི་བཅེ་དྲུང་གི་འདྲ་བཤམ། (35)

རྩ་བ་དེ་གི་བཅེ་བ། (37)

གཡའ་ཉེ་ཁྱོད་རང་། (39)

སྒྲན་ཤར།

—འཇམ་གླིང་བྱད་མེད་ཆོགས་ཆེན་སྐབས་བཞི་པ་

མེ་ཅིན་ནས་འཆོགས་པར་ཕྱལ་བ། (40)

ཨ་མའི་སྒྲན་བཤད། (42)

གཅིས་སྒྲག (44)

སྐལ་བཟང་ལྟ་ཨོ།

དངོས་གྲུབ་ཅིག་གཞོངས་ཤིག..... (47)

དགའ་ལྡན་ལྟ་མཆོད། (49)

གཡའ་དྲུངས། (50)

ཐོགས་དག (52)

མི་ལམ།..... (53)

གཅན་ཆ་བདེ་ཁྱིད་སྒྲོལ་ཨ།

མ་འགམ་མཐོང་བ་ཀྱན་སྒྲོན། (55)

གངས་ལྗོངས་ལྷུ་ལྷུ་གྱི་འཛིན་མའི་སྤྲོང་ནས། (57)

མཛའ་བ་ལོ། (61)

ཆུགས་ལོ་འཆོ།

- ཡམ། (65)
- འདས་མཆོད། (66)
- ལོ་སར། (68)
- བསྐྱེད་གྱི་ལོད། (69)
- ཡོད་ཆད་སྐྱེ་ཐེང་རེ། (70)
- རེ་སྒྲིག། (71)
- སྐྱ་ཐང་གི་མཆན་མོ། (72)
- ཐུགས་རྩི་ལམ། (ཆན་པ་གཉིས།) (73)
- ཐེམ་ཐུང་གི་སྐང་ཐང་དེ་རུ། (75)
- ཐུར་བྱ་གྱི་ལང་ཆོ། (76)
- གངས་མེང་།

— བོད་གྱི་སྐྱ་རག་པ་ཡི་དམ་ཆེ་རིང་ལགས་སྐྱ་གཤེགས་པའི་རྩིས་བྱ་རུ།
..... (78)

ཆབ་ཐིམ་ཆེ་དབམ།

- ཐུལ་ཁའི་འབྲུག་སྐྱ། (81)
- པ་ཡུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ། (83)
- སམ་ཐོའི་འཕྱིན་བཟང་། (86)
- ཡིད་རབ་ཆོམ་པའི་འཛུམ་མདངས། (88)
- གངས་ཐུང་སྐྱི་རྣམ་པ་གསར་པ། (90)